

Urząd Gminy Inowrocław
Referat Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI
KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY
INOWROCŁAW ZA 2015 ROK

IV.2016

Spis treści

Wstęp	2
Podstawa prawna.....	2
Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	3
Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.....	4
Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.....	4
Liczba mieszkańców	5
liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12	5
Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy	6
Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	6
PSZOK	7
Poziomy odzysku i recyklingu.....	7
Poziomy odzysku i recyklingu odpadów budowlanych.....	10
Poziomy redukcji BIO	11

Wstęp

Nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zagościł na stałe w polskich gospodarstwach domowych. Pierwotny termin „rewolucja śmieciowa” pozostał już tylko wspomnieniem.

Niniejsze opracowanie, wynika z zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. z 2016 r. poz. 250), która w art. 3 ust. 2 pkt 10, nakazuje dokonywanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Jedną z nowelizacji w art. 9tb doprecyzowała zakres tego dokumentu.

Podstawa prawna

Dz.U.2016.250 – USTAWA z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Dz.U.2012.645 - ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych

Dz.U.2013.122 – ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Dz.U.2012.676 – ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów

M. P. Nr 101, poz. 1183 - uchwała Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2014

Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Zgodnie z obecnie obowiązującym Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami Województwa (zwany dalej: WPGO) kujawsko-pomorskiego (Uchwała Nr XXVI/434/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2012r.). Gmina Inowrocław została przypisana do 6 regionu gospodarki odpadami komunalnymi, w którym jedyną regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) jest zakład w Inowrocławiu, przy ul. Bagiennej 77. Wg założeń WPGO instalacja ta ma przepustowość zapewniającą przetwarzanie ilości odpadów jaka powstaje od 162,4 tys. mieszkańców, w tym zamieszkujących obszar Gminy Inowrocław. Zapewnia ona możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. W przypadku jej awarii przewidziano 3 instalacje zastępcze:

- GIEBNIA gm. Pakość – w zakresie przetwarzania odpadów zielonych i składowania odpadów
- BYDGOSZCZ PRONATURA – spalarnia;
- WAWRZYNKI gm. Żnin – w zakresie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Obecnie Urząd Marszałkowski opracowuje aktualizację wojewódzkiego planu gospodarki odpadami na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028. Ze wstępnych koncepcji wynika m.in. zamiar połączenia regionów: 4 (włocławskiego) i 6 (inowrocławskiego). Oznacza to większą dywersyfikację mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów z terenu gminy.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Ze względu na narzucone przez WPGO instalacje służące do przetwarzania odpadów, nie ma potrzeby budowy RIPOK na terenie Gminy Inowrocław – zwłaszcza, że istniejące instalacje mają wystarczające rezerwy mocy przerobowych. Kolejnym argumentem jest fakt, że budowa instalacji dla tak małej ilości odpadów jest nieopłacalna, a obróbka surowców wtórnych jest działalnością deficytową.

W wyniku nowelizacji ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach sejmiki wojewódzkie zostały zobligowane do zaktualizowania i uchwalenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz podjęcia uchwały w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami z uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.122) w terminie do dnia 30 czerwca 2016 r. Istotnym załącznikiem do WPGO jest plan inwestycyjny; wpisanie w nim konkretnych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami implikuje dopuszczalność finansowania inwestycji, dotyczących odpadów komunalnych, w tym odpadów budowlanych i rozbiórkowych, w zakresie zapobiegania powstawaniu tych odpadów oraz w zakresie gospodarowania tymi odpadami, ze środków Unii Europejskiej lub funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W związku z tym Wójt Gminy złożył wniosek o wpisanie do planu inwestycyjnego zamierzenia polegającego na budowie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Inowrocław.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

W 2015 roku obowiązywała umowa zawarta z PGKiM RI.I.272.4.1.2014 z 02 czerwca 2014 r. na odbieranie i zagospodarowanie zmieszanych i zbieranych selektywnie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu Gminy Inowrocław oraz zorganizowanie i prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych dla Gminy Inowrocław.

Zryczałtowana kwota, która wynika z przedmiotowej umowy wynosi miesięcznie 84.780,00 zł, a więc w 2015 roku było to 1.017.360,00 zł.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Od lutego 2015 r. z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może również pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy o odpadach.

Liczba mieszkańców

Liczba mieszkańców Gminy Inowrocław według stanu z ewidencji ludności na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 11.616 osób

Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12

Określeni w art. 6 ust. 1 właściciele nieruchomości, to ci którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek zapewnienia utrzymania czystości i porządku przez pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi i są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej - przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi.

Działania o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy:

6. Gmina jest obowiązana zorganizować odbieranie odpadów komunalnych (...) w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów.
7. Wójt, burmistrz, prezydent miasta wydaje z urzędu decyzję, w której ustala:
 - 1) obowiązek uiszczenia opłat za odbieranie odpadów komunalnych (...);
 - 2) wysokość opłat wyliczonych z zastosowaniem stawek, o których mowa w ust. 2;
 - 3) terminy uiszczenia opłat, o których mowa w pkt 1;
 - 4) sposób i terminy udostępniania pojemników (...) w celu ich opróżnienia.
8. Decyzji, o której mowa w ust. 7, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
9. Decyzja, o której mowa w ust. 7, jest wydana na okres 1 roku.
10. Decyzja, o której mowa w ust. 7, ulega przedłużeniu w drodze decyzji wydawanej z urzędu, na kolejny okres, jeżeli właściciel nieruchomości nie przedstawi, na co najmniej 3 miesiące przed upływem daty obowiązywania decyzji, umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji.
11. Opłaty, o których mowa w ust. 7, są dochodami budżetów gmin.
12. Do opłat stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

W związku z podjętą Uchwałą NR XXXIII/292/2014 Rady Gminy Inowrocław z dnia 17 lutego 2014 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady, opisane w niniejszym punkcie postępowanie jest bezzasadne.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

Ponieważ systemem odbierania odpadów objęto 100% mieszkańców gminy - założono, że ilość odpadów odebranych jest równa ilości odpadów wytworzonych.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
10 01 02	popioły lotne z węgla	48,0
15 01 01	opakowania z papieru i tekt.	1,4
15 01 02	opakowania z tw. szt.	1,3
15 01 06	zmieszane odp. opakow.	123,0
15 01 07	opakowania ze szkła	147,1
16 01 03	zużyte opony	2,0
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z romb.	57,3
17 01 02	gruz ceglany	45,1
17 09 04	zmiesz. odpady z budowy, remontów i demontażu	42,5
20 01 10	odzież	0,4
20 01 21*	lampy fluoresc. i inne odp. zaw. rtęć	0,024
20 01 23*	urządzenia zawier. freony	0,35
20 01 35*	zużyte urząd. elektr. i elektryczne	0,33
20 01 36	zużyte urząd. elektr. i elektr. inne niż wym.	0,2
20 01 99	inne niewymien. frakcje zbier. w sposób niesel.	3,8
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	273,2
20 02 03	inne odpady nieuleg. biodegrad.	44,1
20 03 01	niesegregowane (zmiesz.) odp. kom.	1.937,8
20 03 03	odpady z czyszczenia ulic i placów	1,1
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	15,3

Ogółem w 2015 r. przyjęto na PSZOK i odebrano 2.744,35 Mg, co na mieszkańca daje 236,3 kg/rok. Średnia wojewódzka za 2014r (GUS 30 10 2015r) to 261 kg, a więc ilość wytworzonych odpadów na terenie Gminy jest niższa.

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Ilość odpadów o kodzie 20 03 01 - niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w 2015 r. wyniosła 1937,8 Mg. Cała ta masa została poddana odzyskowi w Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

Podobnie było z odpadami zielonymi - odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 o masie 273,2 Mg zostały poddane kompostowaniu w RIPOK'u.

Wszystkie odpady powstałe z przetwarzania pozostałości z sortowania i mechaniczno-biologicznego przetwarzania spełniły wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1052). Do składowania przekazano: 397,1 Mg.

PSZOK

PSZOK to akronim od Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Ustawa dopuszcza możliwość zorganizowania punktu wspólnie z innymi gminami, dlatego też PSZOK dla mieszkańców gminy zlokalizowano w Inowrocławiu przy ul. Bagiennej 77.

W 2015 r. mieszkańcy Gminy Inowrocław dostarczyli następujące ilości i rodzaje odpadów:

kod odpadu	rodzaj odpadu	masa [Mg]
10 01 02	popioły lotne z węgla	48,0
15 01 02	opakowania z tw. szt.	0,9
15 01 07	opakowania ze szkła	1,7
16 01 03	zużyte opony	2,0
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z romb.	23,8
17 01 02	gruz ceglany	45,1
20 01 10	odzież	0,4
20 01 21*	lampy fluoresc. i inne odp. zaw. rtęć	0,024
20 01 23*	urządzenia zawier. freony	0,35
20 01 35*	zużyte urządz. elektr. i elektryczne	0,33
20 01 36	zużyte urządz. elektr. i elektr. inne niż wym.	0,2
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	14,6

Poziomy odzysku i recyklingu

Obliczenia poziomów odzysku i recyklingu dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U.2012.645).

Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych wymagane do osiągnięcia w poszczególnych latach:

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło ¹⁾	10	12	14	16	18	20	30	40	50

Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oblicza się wg wzoru:

$$P_{pmts} = \frac{M_{r_{pmts}}}{M_{w_{pmts}}} \times 100\%$$

$M_{r_{pmts}}$ - łączna masa odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi i przygotowanych do ponownego użycia, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych, wyrażona w Mg,

$M_{w_{pmts}}$ - łączna masa wytworzonych odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych, wyrażona w Mg, obliczana na podstawie wzoru w przypadku gmin:

$$M_{w_{pmts}} = L_m \times M_{w_{GUS}} \times U_{m_{pmts}}$$

L_m - liczba mieszkańców gminy,

$M_{w_{GUS}}$ - masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie województwa

$U_{m_{pmts}}$ - udział łączny odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w składzie morfologicznym odpadów komunalnych

L_m – 11.616 m-ców

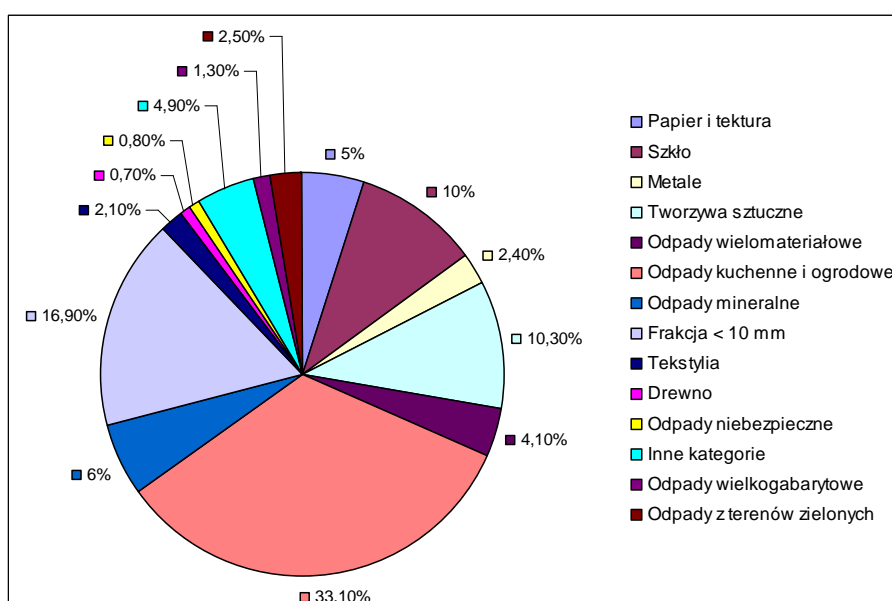
Średnia wojewódzka za 2014r (GUS 30 10 2015r)	
województwo	kg/os/rok
Kujawsko-pomorskie	261

Mw_{GUS} – 0,261 Mg

Wg. Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014:

Tabela 1. Odpady komunalne wytworzone w Polsce w 2008 r.

Lp.	Rodzaj odpadów	Masa wytworzonych odpadów, w tys. Mg			
		2008			
		ogółem	w tym w dużych miastach (>50 tys.)	w małych miastach	na terenach wiejskich
1	Papier i tektura	1520,5	1045,0	302,5	173,0
2	Szkło	1216,3	545,9	323,4	347,0
3	Metale	279,0	146,0	48,5	84,5
4	Tworzywa sztuczne	1533,6	830,9	346,1	356,6
5	Odpady wielomateriałowe	401,2	134,7	124,5	141,9
6	Odpady kuchenne i ogrodowe	3888,6	1582,3	1156,7	1149,7
7	Odpady mineralne	467,9	173	89,1	205,8
8	Frakcja < 10 mm	1030,7	229,7	215,7	585,3
9	Tekstylnia	325,8	124,8	126,8	74,2
10	Drewno	44,8	12,8	9,3	22,7
11	Odpady niebezpieczne	89,4	41,1	20	28,2
12	Inne kategorie	485,7	173	142,4	170,3
13	Odpady wielkogabarytowe	268,3	141,8	82	44,5
14	Odpady z terenów zielonych	549,4	292,1	166,8	90,6
Razem		12101	5472,9	3153,8	3474,4

Rysunek: Skład morfologiczny odpadów komunalnych wytworzonych na terenach wiejskich w 2008r., gdzie mieszka 14,86 mln mieszkańców kraju (38,95%)

Biorąc pod uwagę frakcje wyszczególnione do obliczeń w Rozporządzeniu:

Rodzaj odpadów	Masa wytworzonych odpadów na terenach wiejskich
Papier i tektura	173,0
Szkło	347,0
Metale	84,5
Tworzywa sztuczne	356,6
Odpady ogółem	3474,4 tys. Mg

Razem surowce wt.:
961,1 tys. Mg

$$U_{m_{pmts}} = \frac{961,1}{3474,4} \times 100\% = 27,66\%$$

Łączna masa wytworzonych odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych w gminie Inowrocław wynosi:

$$M_{w_{pmts}} = 839,8 \text{ Mg}$$

Ze złożonych sprawozdań wynika, że ilość odpadów odebranych i poddanych recyklingowi wynosi:

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	75,4
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	42,3
15 01 04	Opakowania z metali	11,4
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	2,4
15 01 07	Opakowania ze szkła	159,4
20 01 01	Papier i tektura	8,9

Wobec czego $M_{r_{pmts}}$ - łączna masa odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła poddanych recyklingowi w 2015 r. wyniosła: 299,77 Mg.

Tak więc poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła dla Gminy Inowrocław w 2015 r. wyniósł:

$$P_{pmts} = 35,7 \%$$

Oznacza to co prawda osiągnięcie poziomów już dla roku 2018, jednakże perspektywa dla lat 2019-2020, gdzie ustawodawca narzuca odpowiednio: 40% i 50% wskaźnik - **istnieje realna groźba ponoszenia w przyszłości kar przez Gminę.**

W skali całego kraju, przyczyną może być nieopłacalność prowadzenia selektywnej zbiórki, której intensyfikacja obciąża budżet gminy a więc jej mieszkańców. Cytując literaturę branżową: „Selektywna zbiórka odpadów w porównaniu ze składowaniem jest obecnie ekonomicznie nieuzasadniona (nieopłacalna). Nie udało się wprowadzić mechanizmów rynkowych stymulujących rozwój selektywnej zbiórki i recyklingu kosztem składowania odpadów. System opłat produktowych został sprowadzony do handlu kwitami i marginalnego wpływu na budowę i rozwój infrastruktury służącej selektywnej zbiórce odpadów. Dzisiaj dla zapewnienia opłacalności tego procesu brakuje od 400 do 800 zł do każdej tony zbieranych selektywnie odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych. Brakuje jednak chętnych do pokrycia tej kwoty i pomimo stosunkowo klarownego systemu

prawnego nie podejmuje się żadnych decyzji w tej sprawie.¹ Obecnie wyeliminowano co prawda możliwość składowania surowców, choćby przez zakaz składowania frakcji palnej (>6 MJ/kg), ale nadal pozostaje problem, że ekonomia nie idzie w parze z ekologią. Wciąż występują okresowe problemy ze zbytem surowców; elementem który wpływa na cenę surowców jest sytuacja rynkowa. Niegdyś ogromne znaczenie miały dopłaty do surowców, których wysokość w porównaniu do dzisiejszych dzieli przepaść. W 2002 r. do każdej tony zebranych tworzyw sztucznych dopłacano 1200 zł, obecnie są one na poziomie ~10 zł/Mg. Ponoszone przy prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów koszty są obecnie nieporównywalnie większe aniżeli w poprzednim systemie. Uwzględniając malejące dochody z dopłat i utrzymującą się tendencję spadkową cen surowców wtórnych, to dyskusyjna staje się opłacalność selektywnej zbiórki. Szczególnie mocno odczuła to branża recyklingu w 2008 r., podczas ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego.

Należy również zwrócić uwagę na ogrom tzw. balastu – czyli zanieczyszczeń w selektywnej zbiórce, nienadających się do odzysku. Wg. informacji uzyskanej od operatora – PGKiM przychód ze sprzedaży surowców wtórnych pokrywa zaledwie ~39% kosztów zagospodarowania odpadów – nie licząc kosztów odbioru!

Poziomy odzysku i recyklingu odpadów budowlanych

Poziomy odzysku odpadów budowlanych obliczono na podstawie Dz.U.2012.645 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych. W poszczególnych latach wymogi są następujące:

	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	30	36	38	40	42	45	50	60	70

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oblicza się ze wzoru:

$$P_{br} = \frac{M_{rbr}}{M_{wbr}} \times 100\%$$

M_{rbr} - łączna masa innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych poddanych recyklingowi, przygotowanych do ponownego użycia oraz poddanych odzyskowi innymi metodami, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych, wyrażona w Mg,
 M_{wbr} - łączna masa wytworzonych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych, wyrażona w Mg.

Zestawienie ilości odpadów budowlanych z terenu Gminy Inowrocław w 2015 r.:

rodzaj odpadu	odpady zebrane M_{rbr} [Mg]	odpady poddane odzyskowi M_{wbr} [Mg]
gruz betonowy	57,3	57,3
gruz ceglany	45,1	45,1
zmieszane odpady z budowy	42,5	-
razem	144,9	102,5

¹ Recykling 2006-11

Tak więc poziom odzysku odpadów budowlanych P_{br2015} wyniósł **70,7%**.

Pomimo dotrzymania wymaganych poziomów w 2015 r., wskaźnik ten ma bardzo dużą nierównomierność roczną. Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu praktycznie nie nadają się do odzysku i w przypadku dużej ich ilości Gmina musi się liczyć z możliwością zapłacenia kar.

Wobec art. 11. ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.87) dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2016.250) tracą moc. Projekty nowych uchwał zakładają uregulowanie kwestii ograniczenia odpadów z budowy, remontów i demontażu, przyjmowanych na PSZOK, do frakcji selektywnych.

Poziomy redukcji odpadów ulegających biodegradacji

Sposób obliczenia tych poziomów określono w Dz.U.2012.676 - Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów.

Masę odpadów ulegających biodegradacji wytworzoną w 1995 r. (OUB_{1995}) oblicza się ze wzoru:

$$OUB_{1995} = 0,155 \times Lm + 0,047 \times Lw \text{ [Mg]}$$

Lm - liczba mieszkańców miasta w 1995 r. na obszarze gminy według danych Głównego Urzędu Statystycznego – n.d.

Lw - liczba mieszkańców wsi w 1995 r. na obszarze gminy według danych Głównego Urzędu Statystycznego - 10904.

$$OUB_{1995} = 512,49 \text{ Mg}$$

Masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dozwoloną do składowania w roku rozliczeniowym 2015:

$$OUB_{2015} = \frac{OUB_{1995} \times P_{2015}}{100}$$

P_{2015} - poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

POZIOMY OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZYWANYCH DO SKŁADOWANIA W STOSUNKU DO MASY TYCH ODPADÓW WYTWORZONYCH W 1995 R. [%] - P_R

Rok	2012	16 lipca 2013	2014	P_{2015}	2016	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	75	50	50	50	45	45	40	40	35

Do składowania w 2015 dopuszczono: $OUB_{2015} = 256,2 \text{ Mg}$

Masa odpadów ulegających biodegradacji zebranych ze strumienia odpadów komunalnych z obszaru danej gminy w roku rozliczeniowym, przekazanych do składowania:

$$M_{OUBR} = (M_{MR} \times U_M) + (M_{WR} \times U_W) + (M_{SR} \times U_S) + (M_{BR} \times 0,52) \text{ [Mg]}$$

M_{MR} - masa zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 zebranych na obszarze miast w roku rozliczeniowym, przekazanych do składowania, [Mg];

M_{WR} - masa zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 zebranych na obszarze wsi w roku rozliczeniowym, przekazanych do składowania, [Mg];

U_M - udział odpadów ulegających biodegradacji w masie zmieszanych odpadów komunalnych dla miast wynoszący 0,57;

U_W - udział odpadów ulegających biodegradacji w masie zmieszanych odpadów komunalnych dla wsi wynoszący 0,48;

M_{SR} - masa selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych z obszaru danej gminy w roku rozliczeniowym, przekazanych do składowania;

U_S - udział odpadów ulegających biodegradacji w masie selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji ze strumienia odpadów komunalnych wynoszący dla poszczególnych rodzajów odpadów według kodu

M_{BR} - masa odpadów powstałych po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska wydanego na podstawie art. 14 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późn. zm., przekazanych do składowania; 0,52 - średni udział odpadów ulegających biodegradacji w masie odpadów powstałych po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 niespełniających wymagań rozporządzenia Ministra Środowiska wydanego na podstawie art. 14 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach

Uwzględniając w obliczeniach wyłącznie teren wsi oraz fakt nieskładowania odpadów biodegradowalnych zebranych selektywnie, wzór upraszcza się do postaci:

$$M_{OUBR} = (M_{WR} \times U_W) + (M_{BR} \times 0,52) \text{ [Mg]}$$

Zgodnie z danymi ze sprawozdań oraz z informacji RIPOK, żadne z odpadów zmieszanych nie były bezpośrednio składowane, a odpady po przetworzeniu mechaniczno-biologicznym spełniły wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz.U.2012.1052), wobec czego składowana masa bio-odpadów M_{OUBR} wyniosła: 0 Mg.

Powyższe wzory wskazują, że do obliczeń nie uwzględnia się w ogóle kompostowników – tak popularnych na obszarach wiejskich.

Osiągnięty w roku rozliczeniowym 2015 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania:

$$T_R = \frac{M_{OUBR} \times 100}{OUB_{1995}} = 0$$

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku rozliczeniowym uważa się za osiągnięty po spełnieniu jednego z warunków:

$$T_R = P_R \text{ albo } T_R < P_R$$

Ponieważ $T_R = 0 < P_R = 50\%$, wskaźnik został osiągnięty.

W przeciwieństwie do odpadów selektywnych i budowlanych – nie zachodzi tu obawa o niedotrzymanie poziomu redukcji bio-odpadów podlegających składowaniu.